

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

19. december 2005

Redegørelse for ordningerne med tilskud til børne- og ungdomsaktiviteter i landdistrikterne.

Staten har gennem årtier ydet tilskud til konsulentbistand inden for jordbrug. Tilskudsordningen har haft forskellige udformninger, men senest fik de foreninger og organisationer, der var godkendt til at udføre rådgivningen, tildelt en samlet tilskudsramme for hvert år. Inden for denne ramme fik foreningerne tilskud til en andel af deres udgifter.

Der kunne bl.a. ydes tilskud til rådgivning inden for planteavl, husdyrbrug, ungdomsarbejde samt erhverv og samfund. I den forbindelse er der i årenes løb årligt ydet støtte til 4H og LandboUngdom - i de seneste år med 5 mio. kr. årligt.

Med finansloven for 2004 blev tilskuddet under konsulentordningen afviklet som led i regeringens politik om at reducere erhvervstilskud til fordel for forbedrede rammevilkår for erhvervet. Allerede i efteråret 2003 gav forslaget til finanslov for 2004 om bortfald af konsulenttilskuddet anledning til henvendelser til en række ministre om konsekvenserne af forslaget for børne- og ungdomsarbejdet i landdistrikterne. Der blev endvidere rettet henvendelse til Folketingets Fødevareudvalg, hvilket foranledigede en række spørgsmål fra udvalget til den daværende fødevareminister, som denne besvarede. Det blev herefter overvejet at finde andre måder, hvorpå børne- og ungdomsarbejdet i 4H og LandboUngdom fortsat kunne støttes.

Efterfølgende redegøres for de væsentligste forhold i det videre sagsforløb, idet der samtidig vedlægges de relevante aktlister vedrørende sagen samt nummererede kopier af de dokumenter, der nævnes i redegørelsen.

Førnævnte overvejelser resulterede den 25. november 2003 efter forelæggelse for den daværende fødevareminister i en anmodning fra Fødevareministeriets departement til Direktoratet for FødevareErhverv om at udarbejde udkast til nærmere tilrettelæggelse af en tilskudsordning vedrørende arbejdet i 4H og LandboUngdom på grundlag af landdistriktsstøtteleven, finansloven og art. 33 i EU's landdistriktsforordning¹⁾. Det blev tilkendegivet, at tilrettelæggelsen skulle drøftes med Fællessekretariatet for 4H og LandboUngdom, og at der skulle gennemføres notifikation over for EU-Kommissionen og laves udkast til bekendtgørelse med sædvanlig høring.

Det bemærkes i den forbindelse, at Direktoratet for FødevareErhverv, jf. § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1127 af 13. december 2002 om Direktoratet for FødevareErhvervs

opgaver og beføjelser, udøver de beføjelser, der i landdistriktsstøtteleven er tillagt fødevareministeren, og således udsteder bekendtgørelser på området.

På Dansk Landbrugs delegeretmøde den 19. november 2003 gav den daværende fødevareminister udtryk for forståelse for de problemer, som nedlæggelse af konsulentordningen fra 2004 ville have for 4H og LandboUngdom, og oplyste endvidere, at der blev arbejdet med en løsning på problemet baseret på landdistriktsprogrammet.

Statsministeren besvarede den 22. december 2003 en henvendelse af 16. september 2003 fra Fællesudvalget for Midt- og Sydvestsjælland Landboungdom og 4H samt Roskildeegnens Landboungdom og Roskildeegnens 4H på baggrund af svarudkast fra Fødevareministeriet. Besvarelsen var af faktisk karakter, og statsministeren har herudover ikke været involveret i sagen.

I løbet af foråret 2004 var der en række kontakter mellem Direktoratet for FødevareErhverv og Fællessekretariatet for 4H og LandboUngdom med henblik på at identificere relevante projektilskudsområder og udarbejdelse af udkast til bekendtgørelse.

Direktoratet for FødevareErhverv informerede den 27. april 2004 Overvågningsudvalget for Landdistriktsprogrammet om arbejdet med den nye bekendtgørelse om tilskudsordning for 4H og LandboUngdom²⁾. I henhold til landdistriktsforordningen havde direktoratet desuden foretaget notifikation over for EU-Kommissionen.

Den 2. juli 2004 sendte Direktoratet for FødevareErhverv udkast til bekendtgørelse om tilskud til projekter for 4H og LandboUngdom i høring til samtlige medlemmer af Overvågningsudvalget for Landdistriktsprogrammet³⁾.

Alle høringssvar støttede idéen om tilskud til børne- og ungdomsarbejde i landdistrikterne, men SID fandt, at støtte også burde kunne ydes til aktiviteter udført af andre end 4H og Landboungdom. Dette fremgik af høringssvar af 22. juli 2004 fra forbundet⁴⁾.

I forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelsen bemærkede direktoratets juridiske kontor den 12. juli 2004⁵⁾ i en intern procedure under sine generelle bemærkninger bl.a., at uanset at initiativet nævnes på forslaget til finanslov for 2005, så finder man det ”meget betænkeligt at målrette en bekendtgørelse mod bestemte støttemodtagere.”

I Direktoratet for FødevareErhvervs interne forelæggelsesnotat af 20. august 2004⁶⁾, hvori SID's høringssvar omtales, nævnes, at fødevareministeren efter ophør med støtte under konsulentordningen ønsker fortsat at yde støtte, således at 4H og LandboUngdoms børne- og ungdomsarbejde kan fortsætte uændret. Notatet bærer en påskrift formuleret som et spørgsmål om, at det vel i lyset af indholdet ikke er nødvendigt at forelægge notatet for den nye minister. Bemærkningerne fra juridisk kontor omtales ikke i forelæggelsesnotatet. Ved påtegning af notatet den 23. august 2004 blev der truffet beslutning i direktoratet om at fremme bekendtgørelsen mest muligt.

Ovennævnte notat blev ikke forelagt for den nye fødevareminister, der var tiltrådt den 2. august 2004.

Bekendtgørelsen blev udstedt den 23. august 2004 og offentliggjort den 31. august 2004 med ikrafttrædelse dagen efter, den 1. september.

Direktoratet meddelte den 20. august 2004 SID⁷⁾, at fødevareministeren har ønsket, at ungdomsarbejdet i landdistrikterne fortsætter uændret, og at ordningen vil blive rettet mod 4H og LandboUngdom. Det oplyses, at andre organisationer i landdistrikterne kan søge om tilskud under den almindelige art. 33 ordning.

Ovennævnte meddelelse til SID blev ikke forelagt den nye fødevareminister.

Ved brev af 26. august 2004⁸⁾ fremsendte SID sine betænkeligheder vedrørende den kommende tilskudsordning til den nye fødevareminister og anmodede om en uddybende begrundelse for at udarbejde en bekendtgørelse, der tillader positiv særbehandling.

Det var først på dette tidspunkt, at den nye fødevareminister blev involveret i sagen.

SID's henvendelse blev overvejet i departementet i løbet af efteråret 2004. Disse overvejelser kom til udtryk i internt notat af 30. november 2004 i departementet⁹⁾, hvori der blev redegjort for behovet for en bred tilskudsordning og for finansieringsmulighederne for en sådan ordning. Umiddelbart før forelæggelse for fødevareministeren blev sagen stillet i bero p.g.a. udskrivelsen af valg til Folketinget den 18. januar 2005. Efter afholdelse af valget til Folketinget den 8. februar 2005, blev sagen forelagt fødevareministeren, som den 28. februar 2005 besvarede henvendelsen fra SID¹⁰⁾. Fødevareministeren gav i den forbindelse tilsagn om at ændre ordningen, således at også andre organisationer end 4H og LandboUngdom kunne søge tilskud. Fødevareministeren stillede desuden i udsigt at tilføre ordningen yderligere midler, således at der blev en realistisk mulighed for andre organisationer for at opnå tilskud under ordningen.

På dette grundlag arbejdede departementet videre med et konkret oplæg til en ny støtteordning vedrørende børne- og ungdomsaktiviteter i landdistrikterne og om mulighederne for at finde yderligere midler til finansiering af en sådan ordning. Oplægget¹¹⁾ blev sammen med en status over den eksisterende ordning¹²⁾ drøftet med fødevareministeren den 11. april 2005.

Den 11. april 2005 drøftede fødevareministeren ved et møde med 4H og LandboUngdom børne- og ungdomsarbejdet i landdistrikterne og mulighederne for at forenkle administrationen af den eksisterende ordning.

Den 29. april 2005 orienterede departementet Direktoratet for FødevareErhverv om finansieringen af den fremtidige ordning¹³⁾ og anmodede den 30. maj 2005 direktoratet om at udarbejde et udkast til ny bekendtgørelse¹⁴⁾, således at flere projekter knyttet til at fremme interessen for jordbrugserhvervet og hertil knyttede samfundsmæssige forhold

kunne støttes, og således at også andre organisationer end 4H og LandboUngdom kunne søge om tilskud under ordningen.

Direktoratet for FødevarerErhverv sendte udkast til bekendtgørelse i høring den 29. juni 2005¹⁵⁾ via høringsportalen på direktoratets hjemmeside, således at alle borgere og organisationer fik mulighed for at tilkendegive deres mening om den tilpassede ordning. Herudover blev også medlemmerne af Overvågningsudvalget for Landdistriktsprogrammet hørt over udkastet til bekendtgørelse¹⁵⁾.

Blandt de indkomne høringssvar rejstes der fra to sider kritik af udkastet til bekendtgørelse. 3F (tidligere SID) anførte i sit svar af 7. juli 2005¹⁶⁾, at udkastets fokusering på fremme af interessen for jordbrug og dertil knyttede samfundsmæssige forhold var for snæver og indebar en forringelse af mulighederne for andre end 4H og LandboUngdom for at opnå tilskud under ordningen. Landdistrikternes Fællesråd foreslog i sit høringssvar af 14. juli 2005¹⁷⁾, at ordningen burde udvides, så det blev muligt for en bredere kreds at opnå støtte.

Den 8. september 2005 tiltrådte fødevarerministeren¹⁸⁾, bl.a. på grundlag af høringssvarene, at ordningen blev udvidet i forhold til det udkast, der var sendt i høring, således at formålet blev ændret til at ”yde tilskud til børne- og ungdomsaktiviteter i landdistrikterne, der fremmer interessen for erhverv, der er knyttet til landdistrikterne og for levevilkår i landdistrikterne”.

Herefter orienterede Direktoratet for FødevarerErhverv ved mail af 16. september 2005¹⁹⁾ 3F om ændringen af udkastet til ny bekendtgørelse.

Den nye bekendtgørelse blev herefter udstedt den 20. september 2005 af Direktoratet for FødevarerErhverv med ikrafttrædelse den 1. oktober 2005 og med ansøgningsfrist for så vidt angår de ekstra 5 mio. kr. for 2005 den 1. november 2005, og for så vidt angår 2006 den 15. november 2005.

Den 7. oktober 2005 udsendtes pressemeddelelse om den nye ordning fra Fødevarerministeriets departement²⁰⁾ og fra Direktoratet for FødevarerErhverv²⁰⁾.

Den 18. november 2005 protesterede Landsforeningen Natur og Ungdom²¹⁾ til Fødevarerministeren over ansøgningsfristens længde, som fandtes for kort.

Den 22. november 2005 udsendte Direktoratet for FødevarerErhverv en pressemeddelelse²²⁾ om, at ansøgningsfristen udskydes til efter nytår.

Fødevarerministeren har herefter tilkendegivet at være åben over for at give bekendtgørelsen et serviceeftersyn og gøre den endnu bredere.